

Latwefch u Awifess.

Nr. 28. Zettortdeenâ 14tâ Juhli 1849.

Behdu wehsts no Tselgawas.

Mallu mallâs taggad ptahweis trinn iškapti, ee-eet ptawâ un nozehrt seedu pilnu sahli, ir paschu jaukaku pukki ne schehlo. Pehz kah-dahm deenahm, kad sawihtusi, meitas un fees-was klah, un apkohpj to dseedadamas un ar pukku frohnischem ispuschlotas. Kad gattawas, tad atkal wihrischki preebrauz, fakrauj wesumâ un blakkam eedami nowedd us schkuhni; bet meitas pawadda to ar dseefmahm un lihgo-schanu pakka! staigadamas. Tapat notifke 12tâ Juhli deenâ pee mums gan arri, tomehr ne ar tahdu preeku, bet ar leelu noskumfchanu! So kad ptahweis iškaptu trinn, jaukti gan flamm — bet kad nahwes engelis sah! triht, tad isbih-stahs, kur ween dsird, un tahli atflann! Schin-nis neddetâs schis nelabs ptahweis jaw daschu deenu bij apstahjees preefsch muhsu mihla rihta mahzitaja un Tselgawas lauku draudses dweh-feles ganna W. Panteniüs durwim un sawu iškaptu sahze triht. Sastrehje lauschu pulks un kleegdams kleedse un brehze, lai apschehlo-jahs, lai wehl pamett scho muhsu azzu-preeku; gan arri tâ rahdijahs, ka lizzees peeluhgtees un aissgahje! Bet paschâ laikâ, kad jo droh-schi palikuschi, te atkal bija klahu un kluß-nam noptahwe! Bet nu — ak tawu kleeg-schanu, raudaschanu un brehfschanu, kad 8tâ Juhli mehnescha deenâ pawakkara wissi basnizas tohrni swertas raudu dseefmas sahze dsee-dahrt un fluddinah: „Muhsu Panteniüs no mirris! Wissas namma durwis atweh-rabs, laudis isgahsahs ahrâ, un te nu notifke ka praweets Jeremias raksta 31mâ nod. 15tâ pant.: „brehfschanâ irr dsirdeta eeksch Ramas, schehloschana, rauda-schana un dauds kaufschanas! Raële ne irr eepreezinajama!“ Augsti un bag-

gati, wisswairak semmi un nabbagi laudis kleedse zits pehz sawa ganna, zits pehz sawa drauga, zits pehz tehwa un eeschehlotaja, apgahdataja un firds-preeka, kas nu tam panemts. Ne spehjam isteikt wissus tohs gohda wahrdus, ar ko mihiba, pateiziba un schehlums scho wihru nosfauze; nedts arri spehsim isskahstibt wissus tohs mihestibas darbus, ar ko laudis, pilfan-neezi ka lauzineeki, scho lihki pagohdinaja. — Swehtdeenas walkarâ jaunais Latwefchu pil-fata mahzitajs nowedde sawu aismigguschu ammata beedru us Unnes basnizu, bet bija mohkas kluht zausr lauschu pulku un eeksch basnizas. Kritte ar brehfschanu sahrikam wirsu, to skuhpstidami un glaudedami! firdis ne sinnaja waldiht sawâ noskumfchanâ. Molikke swehta altara preekschâ, un kad mahzitajs ar Deewa wahrda spehku laudis bij eepreezinajis un ap-meeringajis, tad jaw birre sahrikam wirsu pul-kes un affaras ka smilfschu graudinu pulks kappâ. Wissu pirmdien, wisswairak abbâs nak-tis basniza bij ka peebahsta ar noskumfchein draugeem; katram sawa swizzite rohkâ, wissi dseedaja raudu dseefmas. — It ka ptawâ gai-schâ nakti pee ikkatas lappinas raffas lahfsite karrajahs un mehnescha un swaigsnu spohschums ikkatra lahfsite jauki atspihd — tâ arri wissas azzis affaras bij redsamas no 100 swizzitehm apseltitas. Us behrehm draudse patti ispuschkoja basnizu ar meijahm, wasku swizzehm, rohshu un pukku frohnischem, puscheem un fallumu, un gohdigi dahrsneeki no dahrgeem seedu kohleem sahrikam appkahrt istaifija fallu buhdinu, pahrleeku jauku. Us draudses luhgfschanu ir 2 behru dseefmas raksts eespeede, ko turplikkam dohsmi lassih. Behru deenâ, 12tâ Juhli, us pufsdeenas pufi basniza sahzhâs ar fw. dseefmu Nr. 480. Te nu bij 1000 bal-

sis, kas bij nahkuschas, beidsamas labdeenas firdsmihlakam atdoht. È bij redsams: muischneeku, kungu, wahzeeschu un latweeschu pulks affarås; ir 8 mahzitaji, kas tahda teizama beedra aiseefchanu lohti noschehloja. Swehta altara dseefmas nodseedaja Sallas draudses mahzitajs. Lihku spreddiki no kanzeles teize Telgawas Latweeschu draudses mahzitajs un nelaika ammata beedris pee Unnes basnizas. Ar sw. preeku redsejis un usluhkojis tafs jaukas, baggatas mihlestibas parahdischanas, ko abbas draudses; ir pilatneeki tapat ka lauzineeki lihds ar wisseem kungeem schim Deewa wihsna klna strahdneekam dewe baudiht ar tahdu leelu raudaschanu un brehfschanu — tad pehz ta Kunga Kristus sw. wahrdeem Zahna grahmatå 14tå nod. 23schå p. isdewe scho spreddiki: "Ja ju h s w i n n u p a t e e f i m i h l e j u s c h i , t a d n u t u r r a i t w i n n a w a h r d u ! " Isteize 1) par ko schis muhsu Pante-nius tahdu mihlestibu bij pelnijis; prohti par to, ka wisch bijis neween saw å pasch å nammå teizams deerwabihjigs wihrs, bet wiss-wairak arri Deewa nammå pats teizams un ihsts mahzitajs un draudsei pateesi gans, un wissas Latweeschu tautas mihlotajs un winnas wallodas leels koh-pejs. È bij papillam leela flawa winaam ja-leek, un tafs baggatas affaras, kas isbirre augsteem un semmem to dsirdoht un to peemin-neht, tafs isdewe frehtu un stipru leezi, ka tahdus leelus gohda wahrdu ne par neeku, bet pateesi bij pelnijees. Bet jo leelu mihlestibu ar tahdeem darbeem lauschu firdis bij pelnijees, jo stipri arri mahzitajs usfauze laudis, lai nu 2) to pateefu krstigu mihlestibu aismiggu-scham gannam ne parahda ar affarahm un brehfschanu ween, bet ar to, ka lai nu etu pateesi t à darriht un dsifwoht pehz teem Deewa wahrdeem, sw. lihdsibahm un mahzibahm, ko teem dewis dsirdeht. Lai nu schi Deewa druwa, ko schis deerwabihjigs strahdneeks un fehjejs tik ruhpigi 14 gaddus un ar tahdu leelu spehku un puhlinu isstrahdajis un apfehjis, lai nu pafarga un audsina scho sw. Deewa wahrda fehku,

un taisfahs isdoht baggatus auglus eeksch Kristu Jesu. — Pehz spreddika arri Sallas draudses mahzitajs altara preefschå draudsi un behreneekus usrunnaja ar jaukeem Deewa wahrdeem, n el a i k a m p a t e i k a m p a t e i d a m s par sawu ustizzigu gannishchanu, spehzigu Deewa wahrdu fluddinashchanu un Kristus kalposchanu, un draudsei un peederrigeem eepreezinashchanu isdewe par to, ka tahds Deewa wihrs teem nu atnaemts, un nu jaw janowedd duffas weetina semmes klehpì. Pehz svehtischanas wahrdeem 8 mahzitaji, kas it ka wissi bes lahdas luhgshanas un aizinaschanas paschi bij sanahkuschi, sahrikam nu peegahje klahnt un affaras azzis noneffe us libku ratteem, un nowedde gullamå weetå, kur peekuffis Deewa strahdneeks lai nu isduffs no sawas taisnas darboschanas. Dsifhwibas wal-kars gan ahtri wianam bij usnahzis. 43 gad-dus tikko nodshwojis — tomehr wairak schinni ihfå laikå bij darbojees un wairak gruhtumu redsejis, un wairak sw. auglus isaudsinajis, ne ka dauds zitti ilgöd gaddöd un ar sawu firmu galwu. Tà jaw arri paschå kappu weetå Meschohtnes draudses mahzitajs dewe dsirdeht un firdis wisseem fildija un lohti eepreezinaja ar jo derrigeem, teizameem un wehrå leekameem wahrdeem, par muhsu aismiggu-schum draugu un par Deewa walstibas mantoschanu zaur Jesu Kristu. Gan bija gabbals lihds kappeem, gan arri pahr uppi bij jazellahs, tomehr ne-isstaitams lauschu pulks sawu mihiu Pante-nius parwaddija, un us kappeem wehl dauds dauds wairak lauschu jaw gaidija un fanehme behreneekus ar jauku dseefmu, ko us 4 balsim dseedaja. È nu beidoht no 1000 rohkahm pukku puschkischi, smilkschu fajjinäs un affaras zits par zittu rittinajahs sahrikam wirsu kappå, tamehr ta mihlaka drauga gultina ne bij wairs redsama, un ir bes schippelehm tå kaps aish-wehrahs ar mihlestibas sihmehm peebehrt. Pateesi pelnita mihlestiba un pateiziba tå tik jauki tew apfeggsi ar tahdu gohda dekki! — Tà midsinahs tad nu warri saldi dusseht! Jo finnam: taws Pestitajs mohdinahs un fanks tewi pee fewim, tur fanemt to gohda krohni un

maksu, ko pee mums buhdams effi pelnijees sawâ labbâ Kristus zihnischanâ un darboschanâ.

Scho behdu sianu pahr muhsu Pantenius aiseeschanu esmu dewis jums winna draugeem un zeenitajeem, kas juhs tahlumâ mahjodami ne spehjuschî winna lihds ar mums schê tà pagohdinaht. Jums mihtleem Latweeschu Awischu lassitajeem, kas juhs Pantenius rakstus un winna Awises apgahdoschanu wifswairak zeenijuschî, jums scho behdu wehsti ar firdsnostumfchanu islaidu. Ir juhs firds gan arri steigfees aismigguschanu draugam sawu firdspateikschau un mihtleibu parahdiht. Dohdeet to redseht schinnis lappinas, mums atrakstidami sawas nophschanas un pateizibas. Liksim tohs schinnis raksts eespeest. Buhs par paleekamu peeminneschanu wiakan — kas raksti, kas kappa akminam eekalti.

Ar pateizibu tad us preeskhu jums wehl dohsim staidraku un pilnigaku sianu par wissuwiana dsihwoschanu, buhschanu un darboschanu schinni muhschâ.

R. Schulz,
Telgavas Latweeschu pilsata draudses
mahzitajs.

A k l i s n a b b a g s.

Kahds tehws ar sawu masu meitiku Dahrte wahrdâ no basnizas pahrnahldami reds zella mallâ aklu nabbagu sehscham. „Teht!” fazzija masa Dahrte, „tas nabbags wihrs irr aklis.” Dohd wiakan, atbildeja tehws, schohs pahri kapeikus rohkâ. Dahrte to darrija un eelikke to naudu tam nabbagam sauja, ko tas dahwanu gaiddams issteptu turreja, fazzidama: „schê nabbags wihrin, nemm scho masu dahwanu; ak ka man tevis lohti schehl!” Ja, es esmu gan ditti nelaimigs, atbildeja tas aklais, to es fajuhtu wissuwairak tad, kad labbi mihligi zilwelkimannim kahdas dahwanas pasneeds, par ko es teem gan pateiktwarru, bet ne tahs dahwanas nedt to deweju ne warru redseht. „Tà tas irr gan ar tevi, tu nabbags wihrs”, fazzija tehws, „bet jo nelaimigi irraig tee, kas ar sawahm azzim

gan reds, bet ne atsijst tahs simtkahrtigas Deewa labbadarrishanas; bauda Deewa dahwanas, bet tam dewejam ne pateiz par tahm.”

Preezajees mihtais lassitajs! kad Deewas te-wim tarwu azzu gaifminu un wissus tarwus prahthus usturr, atsijst to ar pateizigu firdi, fazzidams: Es redsu, dsirdu, runnaju, Ar augsta laimes teesa; Es ohschu, juhtu, smekkeju, Mann' wessala irr meesa. Ar tahdeem spehleem ispuschkohts, Es Deewam slawu dohdu; Tohs walkaschu, tà aplaimohts, Lew radditajs par gohdu.

— 9.

K a s i r r k a r f c h?

Kahds mafs gamma puisis Schweizeru semmê luhsahs kahdu reisineeku, lai winnam kahdu dahwanu atmestu, fazzidams: „Schlinkojet jel mannim ko, mihtais kungs, jo manni wezzaki irr dauds zaer karru zeetuschi, un irr taggad ittin nabbagi tappusch.” Reiseneeks pabrihnajahs par behrna wahrdeem, un jautaja to pasmeedamees: Nu woi tu tad arri man warri pateikt, kas karsch irr? „Warru gan,” atbild puika, „bet dohdeet man papreeskhu jel kahdu dahwanu.” Reiseneeks tam eedewe weenu seltu-naudas gabbalu, un fazzija: Leiz nu man, kas tad karsch irr. „Dohdeet man wehl ko!” atbild puika, „tad es jums teikschu.” Reiseneeks labfirdigs un wehstu kahrigs buhdams, eedohd wiakan wehl kahdu naudas gabbalu. „Jums wehl man kas irr jadohd, faktu sehns. Puisch, tu effi nekauna, atbild sweschais, un eedewe tam wehl ko, fazzidams: Bet nu es no tewim tak weentreis dabuschu sinnah, kas karsch irr?! Puika wehl naw meerâ, bet faktu: „Jums wehl man irr kas jadohd.” Nu pazehle reiseneeks sawu fisli draudedams wiakan fist. „Redseet nu, mihtais kungs, fazzija nu sehns, „tas nu irr karsch; tas weens arweenu wehl wairak gribb, un ohtris pehdigi ne spêhj wairas doht; zaer tam tas nahk pehdigi pee kaufchanahs un fitteneem.” Reiseneeks brihnedamees par sehna gudribu eedewe tam wehl selta naudas gabbalu, un aissahje it meerigi sawu zellu probjam.

E. F. S.

Sehklas graudini.

1.

Tas sebjejs pilnu faijū nemm'
Mett graudinus eeksch artu semm';
Un redsi, tee tur ne paleek,
Bet augscham nahk par leelu preek'.

2.

Ta semme nemm' tohs klehpina,
Tur klussam kohpj un aufsina;
Drihs isleen afsninsch fittahs nu,
Pazeldams faiw galwinu.

3.

Tas stahw us semmi pliks un mass,
Un lubdsahs, lai to apkohpj kas;
Tē faule nahk dohd fiftumu,
Ir rassu, leetu, flapjumu.

4.

Tee labbi kohpti afsnini
Arveenu tohp jo dischani,
Un dabbohn saltus swahrzinus,
Ir wahrpas, seedus, graudinus.

5.

Nu faule silo' un apfattahs,
Kā wahrpas breest un eetekahs;
Kāut spehtu, ta arr' preezatohs,
Par to ko debbes tehwis mums dohs.

6.

Kā bruhetes jauki puschkotas,
Tā druvnas stahw isrohtatas
Ar daschadajeem sebjumeem,
Par labbu wisseem zilwekeem.

7.

Kad plaujams laikā jaw turu nahk,
Tad sebjejs plauj un krahj ko mahl,
Un wissur preeka dseefmas flann:
Gohds Deewam dohts ar pateifschan'!

— g. —

Teefas fluddinashanae.

Us pawehleschanu tabs Keiserfetas Majestees,
ta Patwaldineka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Kerklines pagasta teefas wissi un ikkatri, kam
kahdas parradu prassischanas buhtu pee ta no Jumprawesches
Zinnu mahjam hōlka fainneeka Indrik Stankewitz, par ka mantu inventariuma truhkuma

dehl konkurse spreesta, usaizinati, pee saudeschanas
fawas teefas wisswehlak libds 12tu August f. g., kas
par to weenigu un isslehgshanas terminu nolikts, fa-
was prassischanas scheit usdoht, jo wehlak neweenu
wairs ne klausib. Tēklaht tohp arridsan wissi tee,
kam kahdas makfaschanas pee ta Zinnu fainneeka
buhtu, zaur scho ussaukti, fawus parradus pee dub-
bultas strabpes — ja tohs buhtu flehpuschi — pee-
doht. To buhs wehra list! Kerklines pagasta teesa,
tai 29ta Juhni 1849.

(Nr. 100.)   ††† Jahn Gutmann, pag. wezz.
                      Th. Strauchmann, pag. teefas strihw.

Skrundes pagasta teesa ussaizina us pawehleschanu
Weenas Ruldigas aprinka teefas no 31mu Mei meh-
nescha deena f. g. Nr. 1662, wissus un jebkurrus
parradu dewejuas ta nomirruscha zitkahrtiga Skrundes
pagasta teefas strihwera Wilhelm Epplee, par ka
mantu konkurse spreesta, lai tee, ja ne gribb fawas
teefas saudeht, dien mehneschu starpa, prohti libds
1mu September f. g., kas par to isslehgshanas ter-
minu nolikts, ar fawahni prassischanabm un wiunu
parahdischanabm scheit pecteitees, jo pebz schi termina
neweenu wairs ne klausib. Skrundes pagasta teesa,
tai 1ma Juhli 1849.

(T. S.)   ††† J. Berg, pagasta wezzakais.
(Nr. 671.)   Johansen, pagasta teefas strihweric.

No Bahrbales Krohna pagasta teefas tohp zaur scho
wissi tee, kam kahdas taifnas prassischanas pee tahs
atstahtas mantas ta nomirruscha Niserges fainneeka
Skehrste Krist Abbolin buhtu, zaur scho usaizinati,
pee saudeschanas fawas teefas dien mehneschu starpa,
un wisswehlak libds 1mu September f. g. fawas prassi-
chanas scheit usdoht un wiunu parahdischanu us-
rahdikt. Bahrbales pagasta teesa, tai 28ta Juhli 1849.

(T. S.)   ††† Peesebdetajs Neuland.
(Nr. 280.)   Teefas strihweric h. Antonius.

Zitta fluddinashana.

Kā nahloschā laikā neweenam firgus schenkeram ne
buhs brihw, fawu paschu allu kā arri fawu paschu
rupju brandwihnu us Schenberges gaddas firgeem is-
stelleht, bet kā allu un rupju brandwihnu waljaga no
wuischbas nemt, tohp zaur scho finnamu darrihts.
Schenbergē, tai 7ta Juhli 1849.

Neudolph.

Brihw driskecht.

No juhmassas-gubernias augstas waldischanas pusses: Alex. de la Croix.
No. 229.